

Dvestoletnica rojstva H. C. Andersena

Imeli bomo za

lo, je bilo tako pravljичno, da si si zapomnil za vse večne čase.« (Bodild Donner, Edvard Collin in Rigmor Stampe)

Lepo pološčena orehova lupina ji je bila zibelka, lističi sinje vijolice so ji bile žimnice, z listom vrtnice pa se je odevala. Palčica

»Prelepe šopke je vezal, tudi ta dar je imel. Cvet, žitni klas in pisan list je zvezal s travnimi bilkami. Potem je šopek ovil v bel in zlat papir, obrobjen s plesalkami in kupidi.« (Rigmor Stampe)

Kaj vse je Andersen napisal

Tako so videli, da je prava princesa, saj je skozi dvajset žimnic in dvajset pernic začutila zrno graha. Princesa na zrnju graha

Pravljicar, ki ne le na Danskem,

V ODENSEJU NA DANSKEM OTOKU FYN SE JE 2. APRILA 1805 RODIL HANS CHRISTIAN ANDERSEN. OČE, HANS ANDERSEN, ČEVLJAR PO POKLICU, SE JE VELIKO UKVARJAL Z NJIM. MATERI, PERICI ANNE MARIE ANDERSDATTER, JE POMENIL VSE. SOBICA S ČEVLJARSKO MIZO NA SREDI NI BILA RAZKOŠEN DOM, VRT JE BIL MAMIN ZABOJČEK Z ZELENJAVO, GOZD PA KOSMULJEV GRM NA DVORIŠČU. ZASANJANI FANT S PREKIPEVAJOČO DOMIŠLJIJO IN NEKAJ GROŠI V ŽEPU JE PRI ŠTIRINAJSTIH ŠEL V DALJNI KØBENHAVN. V ROJSTNI ODENSE SE JE VRNIL 62 LET KASNEJE, 6. DECEMBRA. KOT SLAVEN PISATELJ.

PRIPRAVE NA PRAZNOVANJE UMETNIKOVEGA DVESTOTEGA ROJSTNEGA DNE SO V POLNEM TEKU. PRAVLJICA, POGRNI SE ...

Iz spominov na Andersena

*Znal je pripovedovati najčudovitejše zgodbe in izrezovati res posrečene podobe: srca, v katerih so plesale majhne gospe; cvetlice in velike gradove, katerih vrata si lahko odprl. Cvetlice male tde**

»Ko sem bil majhen, nisem mogel dočakati, kdaj bo spet izrezoval punčke iz belega papirja. Držale so se druga druge, jaz pa sem jih položil na mizo in pihnil vanje, da so se premikale. Imel je velikanske škarje – sploh nisem mogel razumeti, kako je mogoče, da s svojimi velikimi rokami in temi velikanskimi škarjami lahko izreže tako nežne in drobne reči ... Njegova domišljija je dobila krila pri ustvarjanju plesalke na konicah prstov ali tatu, ki binglja na vislicah ... Nikoli se zgodilo, da bi figure najprej narisal. Sedel je, prepognil papir, nekajkrat zastrigel v zrak – in že so bile tu postave, resnične kot življenje. Izrezoval je hitro in z lahkoto in tisto, kar je nastaja-

*Odlomki pravljic so iz knjige Hans Christian Andersen: PRAVLJICE. Iz danščine prevedla Silva Orel Kos, ilustrirala Marija Lucija Stupica. Založba Mladinska knjiga, zbirka Veliki ...

bavo

ampak po vsem svetu še danes navdihuje ustvarjalce za mlade – pisatelje in slikarje, lutkarje in filmske ustvarjalce, gledališnike in baletnike – je bil vsestranski umetnik. Pisal je pravljice, romane, gledališke igre, pesmi, potopise, bil je nadarjen za glasbo in gledali-

šče (v mladosti je sanjal, da bo gledališče njegova prihodnost). Risal je, velikokrat motive, ki jih je videl na potovanjih, otroke prijateljev je razveseljeval s slikanicami. Napisal 210 pravljic, tri avtobiografije, pet potopisov, šest romanov in še kaj.

Se tole o Andersenu ...

Nič ne de, če se rodiš v račjaku, da se le izležeš iz labodjega jajca! Grdi raček

• Hans C. Andersen je bil visok

185 cm. Bil je vitke postave, koliko je tehtal, pa se ne ve.

- Lasulje ni nosil, bil je kodrolas in sivomodrih očih.
- Rad je imel opero. Že majhen je pel, izmišljeval si je besedilo in melodijo.
- Katero številko čevljev je nosil? Kopito, ki ga hranijo v muzeju HCA, meri 33 cm. To pomeni današnja številka 47 do 50. Je imel žulje? Odgovor je DA. V popotniškem dnevniku (po Italiji) je v petek, 7. 3. 1833, napisal: *Moji škornji ... skrčili so se od hoje po morski vodi, tesni so, ožulili so me, ojoj, nepopisno se mučim, pa vendar moram naprej.*
- Veliko je potoval: po Italiji, Nemčiji, Franciji, Švici, Švedski. Precej dobro je govoril nemško in znal tudi malo italijanščine, francoščine in angleščine. Težko je reči, kako dobro je govoril druge jezike, menda pa je bil v angleščini precej nevešč.
- Strahu pred vodo ni poznal, plavati pa se je učil pri trintridesetih.
- Izumi: železnica, telegraf, fotografija, so ga povsem očarali. Bil je med prvimi, ki se je peljal z vlakom: 10. novembra 1840 iz Magdeburga v Leipzig. Še posebej navdušen

je bil nad fotografijo in se je velikokrat fotografiral.

- Kolesariti ni znal, saj kolo takrat ni bilo med običajnimi prevoznimi sredstvi. Zelo rad pa je jezdil.
- Kot veliko ljudi v njegovem času je Andersen občudoval Napoleona.
- Kaj je rad pil? Vsega po malem – pivo, vino in port. O tem ni povedal prav veliko. Kuhati ni znal.
- Sovražil je ogenj in malenkostnost. Bal se je, da bi ga živega pokopali, zato je imel ob postelji listek z napisom: *Samo zdi se, da sem mrtev.*
- 18. marca 1873 je dobil zobno protezo, potem ko so mu 19. januarja po grozovitem zobobolu izpuli zadnji zob.
- Odgovor, kako rad je imel otroke in kako se jim je znal približati, najdemo tudi v delčku pisma, ki ga je Andersen leta 1879 pisal triletni punčki Charlottej: *Pri nas v Københavnu pada toča, velika kot zeljne glave, in potem mede sneg ... Pomislil sem: tam v Køgeju je Charlotte vsem belim kokošim populila perje in ga vrgla v nebo in zdaj perje pada na trg Højbro in na Nyhavn in vsepovsod, kjer so doma ljudje, ki mislijo nanjo.*

Na vrsto zastavljenih vprašanj so odgovorili v centru H. C. Andersena (deluje v okviru danske univerze), kjer podrobno raziskujejo življenje in delo slavnega pravljicarja in o umetniku hranijo veliko zanimivosti. Kogar zanima še kaj, lahko vprašanje pošlje na elektronski naslov: qa@hca2005.com PIL PLUS • 39